

مجموعه آشنایی با زبان قرآن
دوره متوسطه
جلد ۱

کتاب‌قرین

صرف متوسط

بافعل و باب‌اسم

حمید محمدی

محمّدی، حمید، ۱۳۴۰- / کتاب تمرین صرف متوسطه: باب فعل و باب اسم / حمید محمدی؛ [برای] مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون تحصیلی. / قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۷. / ۱۶۴ ص.
مجموعه آشنایی با زبان قرآن، دوره متوسطه، ۴- ۱۷۶- ۳۷۸- ۶۰۰- ۹۷۸ قیبا
مسلّس: ۱۱۶۴/ زبان عربی -- -- صرف -- آزمون ها و تمرین ها (متوسطه)
(Secondary) -- Examinations, questions, etc. -- Morphology / (Arabic language) / زبان عربی -- صرف --
راهنمای آموزشی (متوسطه) / Study and teaching (Secondary) -- Morphology -- (Arabic language)
حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون تحصیلی
حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر

Hozeh Elmīyeh Qom, Center management Hozeh Elmīyeh sisters, Centre Publications hajar

PJ۶۲۰۳/م۳/۱۳۹۷

۴۹۲/۷۵۰۷

۵۲۷۳۱۲۹

کتاب تمرین

مرکز نشر هاجر
اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون تحصیلی
حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

صرف متوسطه باب فعل - باب اسم

نام: تمرین صرف متوسطه (باب فعل و باب اسم)

بربسنده: حمید محمدی

ویراسته و تنظیم: اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون تحصیلی

مرکز نشر: هاجر (ابست) مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

تعداد صفحه و قطع: ۱۶۴ / ۱۶ / وزیری

نوبت چاپ: او / تابستان ۹۷

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰/۰۰۰ ریال

چاپخانه: زلال کوثر

۴- ۱۷۶- ۳۷۸- ۶۰۰- ۹۷۸

آدرس: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۴

دفتر مرکزی: ۰۲۵-۳۱۰۱۵ / فروشگاه: ۳۷۸۴۲۵۴۴

پیامک ۱۰۰۰۳۱۰۱۵

Hajar@whc.ir Hajar.whc.ir

فهرست

باب فعال	۷	درس ۲۰: باب تَفَاعُل	۴۲
درس ۱: علوم عربی، علم صرف	۸	درس ۲۱: باب اِفْتَعَال	۴۳
درس ۲: حروف اصلی و زائد	۹	درس ۲۲: باب اِنْفَعَال و اِفْعِلَال	۴۶
درس ۳: حسیات محل	۱۰	درس ۲۳: اِسْتِفْعَال، اِفْعِیْعَال، اِفْعِوَال	۴۸
درس ۴: فعل مضی معلوم «۱»	۱۱	درس ۲۴: رباعی مجرد و مزید (۱)	۵۱
درس ۵: فعل ماضی معلوم «۲»	۱۳	درس ۲۵: رباعی مزید (۲)	۵۲
درس ۶: فعل مضارع معلوم «۱»	۱۵	درس ۲۶: سالم و ناسالم	۵۸
درس ۷: فعل مضارع موم «۲»	۱۷	درس ۲۷: مهموز	۵۹
درس ۸: فعل امر معلوم	۱۹	درس ۲۸: مضاعف ۱	۶۱
درس ۹: لازم و متعدی	۲۰	درس ۲۹: مضاعف ۲	۶۲
درس ۱۰: فعل مجهول «۱»	۲۱	درس ۳۰: معتلات (۱): مثال	۶۴
درس ۱۱: فعل مجهول «۲»	۲۳	درس ۳۱: معتلات (۲)	۶۶
درس ۱۲: حالات فعل مضارع (۱)	۲۴	درس ۳۲: معتلات (۳)	۷۰
درس ۱۳: حالات فعل مضارع «۲»	۲۷	درس ۳۳: معتلات (۴)	۷۱
درس ۱۴: حالات فعل مضارع «۳»	۲۸	درس ۳۴: معتلات (۵)	۷۶
درس ۱۵: باب‌های ثلاثی مجرد و مزید	۳۰	درس ۳۵: فعل ملحق محل صنایع	۸۶
درس ۱۶: باب اِفعال	۳۳	درس ۳۶: افعال متصرف و غیر متصرف	۸۸
درس ۱۷: باب تفعیل	۳۵	درس ۳۷: قواعد سنجش کلمات	۹۱
درس ۱۸: باب مفاعله	۳۸	ملحق باب فعل، روش تجزیه فعل	۹۱
درس ۱۹: باب تَفْعُل	۴۰		

فهرست

باب اسم	۹۹	درس ۵۴: اسم مصغر (۱)	۱۳۱
درس ۳۸: سیما ت اسم	۱۰۰	درس ۵۵: اسم مصغر (۲)	۱۳۳
درس ۳۹: ثلاثی، رباعی، خماسی	۱۰۱	درس ۵۶: اسم منسوب (۱)	۱۳۴
درس ۴۰: اقسام مصدر (۱)	۱۰۳	درس ۵۷: اسم منسوب (۲)	۱۳۵
درس ۴۱: اقسام مصدر (۱)	۱۰۵	درس ۵۸: اقسام و احکام مرکب	۱۳۷
درس ۴۲: مشتقات (۱): اسم فاعل	۱۰۷	درس ۵۹: اعلال و ابدال در اسم	۱۴۱
درس ۴۳: مشتقات (۲): اسم مفعول	۱۰۸	درس ۶۰: معارف (۱): ضمائر	۱۴۳
درس ۴۴: مشتقات (۳)	۱۱۰	درس ۶۱: معرف (۲): اسم اشاره، موصول	۱۴۶
درس ۴۵: مشتقات (۴)	۱۱۱	درس ۶۲: معرف (۱): عَلَم، معرفه به آل	۱۴۸
درس ۴۶: مشتقات (۵)	۱۱۳	درس ۶۳: معرف و مبنی	۱۵۲
درس ۴۷: مشتقات (۶)	۱۱۵	درس ۶۴: اقسام و احکام اعداد (۱)	۱۵۴
درس ۴۸: مذکر و مؤنث	۱۱۹	درس ۶۵: اقسام و احکام اعداد (۲)	۱۵۶
درس ۴۹: مقصور، ممدود، منقوص، ...	۱۲۱	درس ۶۶: اقسام همزه و شبهه مکسرات آن	۱۵۸
درس ۵۰: اسم مثنی	۱۲۳	ملحق باب اسم، روش تجزیه اسم	۱۶۱
درس ۵۱: جمع سالم	۱۲۵		
درس ۵۲: جمع مکسر (۱)	۱۲۷		
درس ۵۳: جمع مکسر (۲)	۱۲۹		

فہرست

باب اسم	۹۹	درس ۵۴: اسم مصغّر (۱)	۱۳۱
درس ۱: تقسیمات اسم	۱۰۰	درس ۵۵: اسم مصغّر (۲)	۱۳۳
درس ۳۹: ثلاثی، رباعی و خماسی	۱۰۱	درس ۵۶: اسم منسوب (۱)	۱۳۴
درس ۴۰: اقسام مصدر (۱)	۱۰۳	درس ۵۷: اسم منسوب (۲)	۱۳۵
درس ۴۱: اقسام مصدر (۲)	۱۰۵	درس ۵۸: اقسام و احکام مرکب	۱۳۷
درس ۴۲: مشتقات (۱): اسم اعلیٰ	۱۰۶	درس ۵۹: اعلال و ابدال در اسم	۱۴۱
درس ۴۳: مشتقات (۲): اسم فاعل	۱۰۷	درس ۶۰: معارف (۱): ضمائر	۱۴۳
درس ۴۴: مشتقات (۳)	۱۱۰	درس ۶۱: معارف (۲): اسم اشارہ، موصول	۱۴۶
درس ۴۵: مشتقات (۴)	۱۱۱	درس ۶۲: معارف (۳): علم، معرفہ بہ آل	۱۴۸
درس ۴۶: مشتقات (۵)	۱۱۳	درس ۶۳: معارف و مبنی	۱۵۲
درس ۴۷: مشتقات (۶)	۱۱۵	درس ۶۴: اقسام و احکام اعداد (۱)	۱۵۴
درس ۴۸: مذکر و مؤنث	۱۱۹	درس ۶۵: اقسام و احکام اعداد (۲)	۱۵۶
درس ۴۹: مقصور، ممدود، منقوص، ...	۱۲۱	درس ۶۶: اقسام ہمزد و شکر و کتابت آن	۱۵۸
درس ۵۰: اسم مثنیٰ	۱۲۳	ملحق باب اسم، روش تجزیہ اسم	۱۶۱
درس ۵۱: جمع سالم	۱۲۵		
درس ۵۲: جمع مکسر (۱)	۱۲۷		
درس ۵۳: جمع مکسر (۲)	۱۲۹		

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*مقدمه کتاب تمرین

بدیهی است که با تحکیمی به پرسش‌ها و حل تمرین‌های دروس از ضروری‌ترین کارهای یک دانش‌آموز از جهت تسلط بر روش‌ها در جهت یادگیری و هرچه دقیق‌تر فراگرفتن درس‌ها می‌باشد؛ چراکه تسلط بر این روش در به طور عمیق شکافته شده و اشکالات و ابهامات آن روشن می‌گردد و به صورتی واضح بدون ابهام در ذهن جایگزین می‌شود، و ضرب المثل «الدَّرسُ حَرْفٌ وَالتَّكْرَارُ الْفُؤَادُ» (درس یک بار و تکرار آن هزار بار) اشاره به این واقعیت دارد. بر همین اساس «کتاب تمرین» حاضر، جهت سهولت در پاسخ به پرسش‌ها و تمرین‌های کتاب «صرف متوسطه» به جای دفترچه‌های معمولی در نظر گرفته شده است.

مزیت این «کتاب تمرین» بر دفترچه‌های معمولی و اهدافی که از تنظیم آن دنبال شده، عبارت است از:

- الف) ایجاد نظم و ترتیب: در این دفترچه فاصله گذاری، جدول بندی و ایجاد کادر به نحو مطلوب و مناسب با پرسش‌ها و تمرین‌های هر درس انجام گرفته است، لذا هر یک از پرسش‌ها و تمرین‌ها در جایگاه خاص خود به صورت مرتب و منظم جمع‌بندی شده است.
- ب) سرعت در تصحیح و کنترل: با وجود این کتاب تمرین، استادان محترم به سهولت و سرعت می‌توانند نظارت و کنترل کامل بر پاسخ‌های صرف‌آموزان عزیز به پرسش و تمرین داشته باشند که این خود، موجب تلاش پیگیرانشان در جهت رفع اشکالات خواهد شد.

ج) ارزیابی مستمر: به طور طبیعی وجود کتاب تمرین، ارزیابی دقیق و مستمر استادان از کیفیت و کمیت پاسخ‌های صرف‌آموزان به پرسش‌ها و تمرین‌ها در هر جلسه را به دنبال خواهد داشت که این امر می‌تواند استادان را در تنظیم سرعت و کندی حرکت تدریس یاری کند و همچنین این ارزیابی مستمر، موجب شناسایی صرف‌آموزان مسامحه‌کار و صرف‌آموزان تلاش خواهد شد که استادان محترم با بهره‌گیری از «شیوه تشویق و تنبیه»، صرف‌آموزان گرامی را با وظائف و اهداف آموزشی بیشتر آشنا می‌کنند، و اگر مناسب دیدند نمره‌ای برای انجام این تمرینات منظور داشته و در نمره امتحان پایانی تأثیر دهند.

د) مکمل مراجعه مجدد: وقتی پرسش و تمرین‌های کتاب صرف متوسطه، در کتاب تمرین، با کیفیت مذکور حل شد، بهترین مرجع برای ملاحظه تمرین‌ها و رفع اشکالات به شمار خواهد آمد و طبیعتاً در مراحل بعدی که دانش‌پژوهان قصد تدریس داشته باشند، می‌توانند از این کتاب به عنوان کمک تدریس استفاده کنند.

در پایان، از پروردگار متعال رستاریم ما را در جهت هر چه بهتر انجام دادن «وظایف الهی خویش» موفق داشته و هر کلمه‌ای را که برای رسیدن به درگاه ربوبی خودش قرار دهد.

«مِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ وَ عَلَيْهِ التَّكْلَانِ»

حمید محمدی

۱۳۶۲/۶/۱۰